

POSTANOWIENIE

22 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 22 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.R. i J.R.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej K.R. i J.R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 13 grudnia 2021 r., I ACa 440/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanego;**
- 3) przyznaje adw. K.O. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) zł, w tym podatek od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z 22 lutego 2021 r. oddalającego ich powództwo o zapłatę zadośćuczynienia za śmierć B.R. - córki powódki i matki powoda.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powodowie wskazali, że istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w związku z art. 391 oraz 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającego na przejęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, mimo iż zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane. Ponadto, zdaniem skarżących, poza merytoryczną oceną Sądu Apelacyjnego znalazła się obszerna dokumentacja lekarska składana przez powodów w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, zaś sprzeczność opinii dr med. A.B. w zestawieniu z opiniami biegłych lekarzy D.P. i W.M. i licznej dokumentacji lekarskiej zmarłej B.R., wymagała podjęcia przez Sąd Apelacyjny dalszych czynności dowodowych, stąd przyjęcie w okolicznościach sprawy przez Sąd Apelacyjny za własne ustaleń Sądu pierwszej instancji było niewystarczające.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie odwołał się wyraźnie do żadnej z przyczyn kasacyjnych mogących stanowić podstawę przyjęcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Argumentacja wniosku odwołująca się m.in. do konieczności rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy postawionego w skardze zarzutu naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., w braku wskazania jakichkolwiek wątpliwości dotyczących wykładni tych przepisów, wyklucza kwalifikowanie wniosku jako opartego o przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. Zważywszy ponadto, że w sprawie nie wystąpiły przesłanki do stwierdzenia przez Sąd Najwyższy przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., wniosek należało kwalifikować jako oparty na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zwłaszcza iż na taką tylko intencję wskazywać może argumentacja przedstawiona na poparcie wniosku. Nie było jednocześnie podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej ze względu na brak uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, czego domagał się pozwany. Wniosek zawiera uzasadnienie, przy czym jego brak nie prowadziłby do odrzucenia skargi, tylko skutkował wszczęciem procedury naprawczej stosownie do art. 398⁶ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r.,

III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Powodowie nie wykazali, by zaskarżony wyrok był dotknięty tego rodzaju nieprawidłowościami. Analiza motywów ujawnionych przez Sąd Apelacyjny nie pozwala uznać, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na nierozpoznanie zarzutów apelacyjnych (art. 378 § 1 k.p.c.) lub pominięcie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (art. 282 k.p.c.). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika jednoznacznie, że Sąd Apelacyjny rozważył apelacyjny zarzut sprzeczności ustaleń faktycznych dotyczących przyczyny śmierci B.R. i przedstawił powody, które zaważyły - w jego ocenie - za uznaniem tego zarzutu za niezasadny. Przedstawił również przyczyny podzielenia stanowiska Sądu pierwszej instancji dotyczącego oddalenia wniosku powodów o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazano, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające uznaje się odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia. Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny rozważył postawione w apelacji zarzuty, zaś podstawą tych rozważań był cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Ocena tego materiału dokonana na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. nie podlega weryfikacji w toku postępowania kasacyjnego, stosownie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów. W konsekwencji zarzuty tego rodzaju nie mogą również przemawiać za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi skarżących orzeczono z uwzględnieniem reprezentowania przez pełnomocnika z urzędu dwóch współuczestników formalnych oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), § 16 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18 z późn. zm.) oraz art. 64 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP (por.m.in. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19, OTK-A 2020, poz. 13).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.L.)

[ms]